

Lausunto

21.01.2022

Asia: VN/29942/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Manner-Suomen vesiviljelystrategiaksi 2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntönne 16.12.2021 (VN/29942/2021)

Manner-Suomen vesiviljelystrategia 2030

Pohjanmaan liitto kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä koskien luonnosta Manner-Suomen vesiviljelystrategiaksi 2030. Pohjanmaan liiton mielestä nyt on kysyntää ja tarvetta selkeälle strategialle vesiviljelyn kehittämiseksi Suomessa. Edellisen vuonna 2015 laaditun vesiviljelystrategian ta-voitteiden saavuttamiseen liittyvät haasteet osoittavat sen, että kyseessä ei ole helppo tehtävä. Pohjanmaan liitto kiinnittääkin huomiota siihen, että uudelle vesiviljelystrategialle asetetut tavoitteet ovat edellä mainittua taustaa vasten erittäin kunnianhimoisia.

Strategian tavoitteena on nostaa vesiviljelytuotanto noin 10 miljoonasta kilosta 25 miljoonaan kiloon ja tuotannon arvon tulisi yli kaksinkertaistua lähes 150 miljoonaan euroon. Edellisen strategian tavoitellusta noin 13 miljoonan lisäkasvusta oli vuoteen 2020 mennessä toteutunut noin 2 miljoonaa kiloa. Pohjanmaan liitto ymmärtää, että kansallisella strategialla täytyy olla kunnianhimoiset tavoitteet. Samanaikaisesti täytyy muistaa, että kansallinen strategia asettaa toimialan yritysten odotukset tietylle tasolle. Jos näihin odotuksiin ei pystytä käytännössä vastaamaan, on turhautuminen väistämätöntä, mikä vaikuttaa yritysten investointihalukkuuteen jatkossa.

Pohjanmaan liitto ehdottaakin perusteellista arviointia siitä, miksi edellinen strategia jäi niin selvästi tavoitteistaan, ja mitä siitä olisi opittavissa uutta toimintakautta ajatellen. Keskusteluissa toimialan yritysten kanssa korostuu tietyt eroavaisuudet ministeriön strategian tavoitteissa ja vesiviljelyyn liittyvissä hallinnollisissa käytännöissä. Herää kysymys onko kotimaisen kalan edistämishjelman ja

vesiviljelystrategian kunnianhimoiset tavoitteet onnistuttu viemään kattavasti ja yhtenäisesti läpi valtion alueellisissa organisaatioissa? Strategialuonnoksen s. 16 oli maininta kansallinen elimen perustamisesta, joka kokoaisi yhteen vesiviljelyä käsittelevät kansalliset ja alueelliset viranomaiset. Asiaankuuluvat sidosryhmät otettaisiin mukaan tämän elimen toimintaan. Pohjanmaan liiton mielestä tämä kuulostaa erittäin mielenkiintoiselta ja harkinnan arvoiselta esitykseltä, ja se vastaisi edellä esitettyyn huolen aiheeseen. Tämä tulisi luonnollisesti toteuttaa ilman ylimääräisen hallinnollisen taakan syntymistä toimialan yrityksille

Jos tavoitteena on monikertaistaa vesiviljelytuotanto muutaman vuoden aikana, siitä aiheutuu luonnollisesti ympäristövaikutuksia. Pohjanmaan liitto pitää luonnollisena strategian tavoitetta siitä, että vesiviljelyn kasvun tulee tapahtua sopuosinnussa veden laatua ja ympäristön tilaa koskevien velvoitteiden ja muiden ympäristötavoitteiden kanssa. Samanaikaisesti täytyy muistaa, että tuotannon voimakas kasvu asettaa paineita myös lupakäsittelyyn liittyvien käytän-töjen yhtenäistämiseksi ja tehostamiselle.

Pohjanmaan liitto pitää vesiviljelystrategian strategisia painopisteitä (1. Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö 2. Kestävyys ja vastuullisuus 3. Kalojen hyvinvointi ja terveys) loogisina ja toimialan kehityksen kannalta keskeisinä kokonaisuuksina. Etenkin kalojen hyvinvoinnin ja terveyden nos-taminen yhdeksi keskeiseksi painopisteeksi on hyvin linjassa yhteiskunnan viimeaikaisten kehitystrendien kanssa. Haasteellisinta on varmaan löytää sopiva tasapaino eri painopisteiden priorisointien välillä, sillä väistämättäkin ne joiltain osin eivät ole täysin tosiaan tukevia.

Pohjanmaan liittoa hieman mietityttää kiertovesikasvatukseen tehdyt merkittävät panostukset viime vuosien aikana. Toiminnan taloudellinen kannattavuus vaikuttaa olevan vielä suhteellisen kaukana. Jos toiminnassa pystyttäisiin hyödyntämään esimerkiksi muusta teollisesta toiminnasta syntyviä sivuvirtoja (esim. hukkalämpöä), kannattavuuden saavuttaminen saattaisi olla helpompaa. Pohjanmaan liitto kannattaakin kiertovesilaitosten kannattavuutta, teknistä kehittämistä, energiataloutta ja hiilijalanjäljen pienentämistä sekä vesien käsittelymenetelmien kehittämistä edistävien hankkeiden tukemista.

Suomela Kaj
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto

Riusala Kimmo
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto

